

به نام خداوند بخشنده مهربان

مبانی سازمان و مدیریت

۲۰۳۵۲۹۹

کد ملی

مجموعه مدیریت

مؤلف: دکتر ناصر عسگری

آمادگی آزمون دکتری

عسگری، ناصر

مبانی سازمان و مدیریت / ناصر عسگری

مشاوران صعود ماهان: ۱۳۹۸

۵۷۹ص: جدول، نمودار (آمادگی آزمون دکتری مدیریت)

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۸-۵۸۹-۷

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

فارسی - چاپ اول

مبانی سازمان و مدیریت

ناصر عسگری

چ - عنوان

کتابخانه ملی ایران ۴۴۱۳۸۹۶

انتشارات مشاوران صعود ماهان

- ☐ نام کتاب: مبانی سازمان و مدیریت
- ☐ مدیران مسئول: هادی و مجید ستیاری
- ☐ مؤلف: دکتر ناصر عسگری
- ☐ مدیر تولید: سمیه بیگی
- ☐ ناشر: مشاوران صعود ماهان
- ☐ نوبت و تاریخ چاپ: ۱۳۹۸
- ☐ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
- ☐ قیمت: ۹۴۰/۰۰۰ ریال
- ☐ شابک: ISBN ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۸-۵۸۹-۷

انتشارات مشاوران صعود ماهان: تهران - خیابان ولیعصر، بالاتر از تقاطع ولیعصر مطهری، پلاک ۲۰۵۰

تلفن: ۸۸۱۰۰۱۱۳ و ۸۴۰۱۳۱۳

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به موسسه آموزش عالی آزاد ماهان می‌باشد. و هرگونه اقتباس و کپی برداری از این اثر بدون اخذ مجوز پیگرد قانونی دارد.

مقدمه نویسنده

شاید مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده میزان پیشرفت و توسعه هر سازمان و جامعه‌ای شیوه مدیریت آن باشد. مدیریت به عنوان «علم و هنر کار کردن با، و به‌وسیله دیگران» باید از ظرفیت‌ها و منابع موجود به گونه‌ای اثربخش و کارا بهره‌برداری کند و زمینه‌ای فراهم سازد که با ایجاد ترکیبی موزون از عناصر مختلف سازمانی امکان موفقیت، بهره‌وری و تعالی مستمر سازمان را فراهم سازد. آشنایی با اصول و نظریه‌های این رشته تا حدود زیادی به مدیران سازمان‌ها در دستیابی به این مهم کمک می‌کند. از این رو بخش قابل توجهی از واحدهای آموزشی رشته مدیریت در دانشگاه و همچنین دوره‌های مهارت‌آموزی مدیران به تشریح مبانی نظری این رشته و وظایف مدیریت در سازمان می‌پردازند.

از این رو در آزمون‌های کارشناسی ارشد و دکتری مدیریت نیز درس «مبانی سازمان و مدیریت» به عنوان یکی از منابع اصلی دروس تخصصی معرفی شده و این درس نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای در موفقیت در این آزمون را دارد. با وجود این، گستردگی منابع این سرفصل از یک‌سو و محدودیت زمانی اغلب داوطلبان از سوی دیگر، نیاز به منبعی جامع برای پاسخ به سوالات این درس را ضروری ساخته است. تدوین کتاب حاضر تلاشی برای برآورده ساختن موثر این نیاز و نتیجه چندین سال تجربه نویسنده در تدریس این درس در دانشگاه و دوره‌های آمادگی کارشناسی ارشد و دکتری بوده است. این کتاب مفهوم مدیریت را به عنوان "به‌کارگیری مؤثر و کارآمد منابع انسانی و مادی سازمان با انجام وظایف" همچون برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع و امکانات، هدایت و کنترل جهت تحقق اهداف مشخص" در نظر گرفته و بر این اساس در قالب هفت بخش (۱۴ فصل و ۸ ضمیمه) تدوین شده است:

- بخش اول با عنوان کلیات شامل دو فصل است: (۱) مفاهیم پایه سازمان و مدیریت، و (۲) طبقه‌بندی تئوری‌های سازمان؛
- بخش دوم با عنوان تصمیم‌گیری اثربخش شامل دو فصل است: (۳) تصمیم‌گیری و (۴) خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی؛
- بخش سوم با عنوان برنامه‌ریزی شامل دو فصل است: (۵) برنامه‌ریزی و (۶) مدیریت راهبردی؛
- بخش چهارم کتاب با عنوان سازماندهی شامل سه فصل است: (۷) اصول و فرآیند سازماندهی؛ (۸) ابعاد ساختاری و محتوایی سازمان و (۹) انواع ساختارها، سازمانی؛
- بخش پنجم کتاب با عنوان هدایت شامل دو فصل است: (۱۰) رهبری، (۱۱) انگیزش و (۱۲) ارتباطات؛
- بخش ششم کتاب نیز شامل دو فصل است: (۱۳) کنترل و نظارت سازمانی، (۱۴) الگوهای ارزیابی اثربخشی سازمان.
- در بخش هفتم کتاب نیز ۹ موضوع از ۱۰ موضوعی که در این کتاب به مدیریت در قالب ۹ ضمیمه ارائه شده است: (۱) مسئولیت اجتماعی و اخلاقی سازمانی؛ (۲) مدیریت محیط سازمانی؛ (۳) مدیریت بحران؛ (۴) استعاره‌های سازمان؛ (۵) پست‌مدیرنیسم؛ (۶) مدیریت دانش؛ (۷) سرمایه اجتماعی و (۸) سرمایه فکری.

آنچه این کتاب را نسبت به کتاب‌های بسیاری که در این زمینه وجود دارد، متمایز می‌سازد شیوه نگارش آن است؛ این کتاب تلاش دارد اصول و تئوری‌های عمومی مدیریت را در قالب الگوهای یادگیری مؤثر، متناسب با چارچوب ذهنی رایج کند تا امکان یادگیری سریع‌تر و مؤثرتر مطالب را فراهم سازد. بدین منظور مفاهیم عمومی مدیریت را به شکل طبقه‌بندی شده، مفهومی، نمایش نموداری، جداول راهنما، خلاصه‌ها، نکات و تعاریف ساده و جامع ارائه می‌کند؛ به طوری که خواننده می‌تواند همه مفاهیم علمی، جزئیات مرتبط با آن‌ها را در قالب دسته‌بندی‌های اصولی و مرتبط مطالعه نماید. دسته‌بندی، شماره‌بندی و استفاده از اشکال و نمودارهای مرتبط با ویژگی‌های منحصر به فرد این کتاب است. افزون بر این در همه فصول کتاب، معادل انگلیسی واژگان و اصطلاحات کلیدی در متن معادل فارسی آن‌ها آورده شده است. آزمون‌های چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده نیز یکی دیگر از ویژگی‌های خاص این کتاب است؛ در پایان هر فصل سوال‌های آزمون‌های سال‌های گذشته آزمون‌های کارشناسی ارشد سراسری به شکل فصل به فصل طبقه‌بندی و ارائه شده است. در پایان کتاب نیز مجموعه آزمون‌های دکتری سال‌های گذشته این درس ارائه شده است. این آزمون‌ها جهت مرور مطالب و کسب آمادگی لازم جهت آزمون‌های سراسری دانشگاه‌ها مفید خواهد بود. افزون بر اینکه در بسیاری از موارد در آزمون این درس، سوال‌ها تکراری از سال‌های گذشته دیده می‌شود.

در ویرایش جدید کتاب فصل دوم تکمیل و به دلیل حجم زیاد آن به ۷ گفتار مجزا تقسیم شد. همچنین سوالات آزمون‌های آخرین سال و مطالب مربوط به کتاب‌هایی که در دو سال گذشته به منابع آزمون افزوده شدند نیز به مطالب فصول کتاب افزوده شد.

با وجودی که در این کتاب تلاش شده خلاصه ساده و جامعی از چندین کتاب مربوط به تئوری‌های سازمان و مدیریت شود، حجم محدود کتاب باعث شده فرصت کافی برای تشریح عمیق و ارائه چارچوب کلان و مثال‌های کاربردی وجود نداشته باشد. از این رو به داوطلبان آزمون دکتری این رشته توصیه می‌شود برای کسب شناختی عمیق و چارچوبی جامع از تئوری‌های سازمان و مرور تحلیلی آزمون‌های این درس در کلاس‌های حضوری یا مجازی این درس که در موسسه آموزش عالی آزاد ماهان که توسط نویسنده این اثر برگزار می‌شود، شرکت کنند.

با امید به اینکه کتاب حاضر بتواند در اعتلای سطح دانش دانشجویان و مدیران و نیز قبولی داوطلبین کنکور دکتری و کارشناسی ارشد مدیریت مفید باشد، موجب امتنان خواهد بود که با ارائه نظرات پیشنهادی و اصلاحی خود به اعتلای این اثر یاری فرمایید.

دکتر ناصر عسگری Nasgari@ut.ac.ir

بخش نخست: کلیات و طبقه‌بندی تئوری‌های سازمان و مدیریت

فصل اول: کلیات سازمان و مدیریت ۹

فصل دوم: طبقه‌بندی تاریخ تئوری‌های سازمان و مدیریت ۲۵

بخش دوم: تصمیم‌گیری، و نقش خلاقیت در آن

فصل سوم: تصمیم‌گیری ۱۰۷

فصل چهارم: خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی ۱۳۵

بخش سوم: برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی

فصل پنجم: ماهیت و اهمیت برنامه‌ریزی ۱۵۳

فصل ششم: اصول برنامه‌ریزی و مدیریت راهبردی ۱۷۷

بخش چهارم: سازماندهی

فصل هفتم: اهمیت ساختار سازمانی ۱۹۷

فصل هشتم: ابعاد ساختاری و محتوایی سازمان ۲۱۷

فصل نهم: معرفی انواع ساختارهای سازمانی ۲۵۳

بخش پنجم: هدایت

فصل دهم: رهبری ۲۹۱

فصل یازدهم: انگیزش ۳۱۳

فصل دوازدهم: ارتباطات ۳۳۷

بخش ششم: کنترل و ارزیابی اثربخشی سازمانی

فصل سیزدهم: کنترل و نظارت سازمانی ۳۵۷

فصل چهاردهم: الگوهای ارزیابی اثربخشی سازمان ۳۷۷

بخش هفتم: ضمیمه‌ها

ضمیمه ۱: مسئولیت اجتماعی و اخلاق سازمانی ۳۹۱

ضمیمه ۲: مدیریت محیط سازمانی ۳۹۹

ضمیمه ۳: مدیریت بحران ۴۰۷

ضمیمه ۴: استعاره‌های سازمانی ۴۱۱

ضمیمه ۵: پست‌مدرنیسم ۴۱۷

ضمیمه ۶: مدیریت دانش ۴۲۵

ضمیمه ۷: سرمایه اجتماعی ۴۳۱

ضمیمه ۸: سرمایه فکری ۴۳۷

بخش هشتم:

سوالات آزمون‌های دکتری سال‌های گذشته ۴۴۳

پاسخنامه ۴۶۷

آزمون اول خودسنجی ماهان (۲۵٪ اول) ۴۸۹

آزمون دوم خودسنجی ماهان (۲۵٪ دوم) ۴۹۵

آزمون سوم خودسنجی ماهان (۵۰٪ اول) ۵۰۷

۵۲۲.....	آزمون چهارم خودسنجی ماهان (۲۵٪ سوم)
۵۳۶.....	آزمون پنجم خودسنجی ماهان (۵۰٪ دوم)
۵۵۱.....	آزمون ششم خودسنجی ماهان (جامع اول)
۵۶۵.....	آزمون هفتم خودسنجی ماهان (جامع دوم)
۵۷۹.....	منابع

www.ketab.ir